

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 1065/2
Podgorica, 17.08.2022. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16, 92/17 i 82/20) i člana 18 Zakona o upravnom postupku („Sl. list Crne Gore“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru televizijskog programa „Prva TV“, izriče se upozorenje kao upravno-nadzorna mjera zbog kršenja člana 56 stav 4 Zakona o elektronskim medijima, člana 8 i 12 stav 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Sl. list Crne Gore“, br. 35/11 i 7/16) i tač. 2.3. izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-15, dana 14. jula 2022. godine, prilikom emitovanja priloga u centralnoj informativnoj emisiji „Žurnal“.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a) kršenja obaveze da različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni, a da mišljenja i komentari moraju biti odvojeni od činjeničnog izvještavanja (član 56 stav 4 Zakona o elektronskim medijima i član 8 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima),
 - b) uskraćivanja prilike licima čije se ime pominje da učestvuju u programu i da u programskom sadržaju u kojem se iznose navodi o nepodobnim djelima i negativne konotacije na njihov račun komentarišu date navode (član 12 stav 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Nalaže se privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice, da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru televizijskog programa „Prva TV“ sa obavezama definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „AST“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru televizijskog programa „Prva TV“ i emisije „Žurnal“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru 'Prva TV' upozorenje, zbog miješanja mišljenja i komentara sa činjeničnim izvještavanjem u informativnom programu, kao i uskraćivanja prilike licima čije se ime pominje da učestvuju u programu ili da komentarišu navode o nepodobnim djelima i negativne konotacije na njihov račun, iznesene u prilogu emitovanom u okviru informativne emisije 'Žurnal', dana 14. jula 2022. godine.“
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Redovnim monitoringom emitovanog programa, Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) je konstatovala da je u televizijskom programu „Prva TV“, čiji je emiter privredno društvo „AST“

d.o.o iz Podgorice (u daljem tekstu: „emiter“), dana 14. jula 2022. godine, emitovana centralna informativna emisija „Žurnal“ i u okviru nje, u periodu od 19:05:07 do 19:11:00 sati (5 minuta 53 sekunde), prilog opisan u Nalazu Sektora za monitoring broj 05-1065 od 19.07.2022. godine.

Imajući u vidu sadržinu priloga i programske standarde koje emiteri moraju poštovati u proizvodnji programa, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“) i izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-15. Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, Agencija je od emitera zatražila pisano izjašnjenje (akt br. 02-1065/1 od 25.07.2022.g.). Emiter u ostavljenom roku nije dostavio traženo izjašnjenje.

Na osnovu uvida u snimak emitovanog sadržaja, može se konstatovati sljedeće:

1. Emiter je, dana 14. jula 2022. godine, u terminu od 18:59:19 do 19:33:16 sati (33 minuta 57 sekundi), emitovao informativnu emisiju „Žurnal“ i u okviru nje, u terminu od 19:05:07 do 19:11:00 sati (5 minuta 53 sekunde), prilog čiji je opis dat u tački 2.
2. Voditeljka u studiju: „*Političke partije reagovala su povodom incidenta koji se dogodio sinoć u Nikšiću. Iz Osnovnog državnog tužilaštva saopštili su danas da je u toku izviđaj povodom događaja. Još od kraja maja ekstremističke grupe planiraju i organizuju skup uz najveće prijatnje meni i svakome ko se osjeća Srbinom, saopštio je na Facebook-u predsjednik Opštine Nikšić, Marko Kovačević. Kako je istakao, lokalna samouprava učinila je sve da do jučerašnjih incidenata ne dođe. Naša ekipa danas je htjela da postavi premijeru pitanja da li je sukob s policijom bio u Nikšiću isplaniran u vrhu države, hoće li nalogodavci i počinioци snositi odgovornost i zašto je nekažnjiv govor protiv Srba. Ali premijer Abazović danas nije bio u prilici da odgovori.*“

Zatim je emitovan snimak sa Facebook stranice u kojem se ženska osoba obraća putem kamere. U gornjem dijelu snimka stoji: Danka Veselin Perović emitovala je snimak uživo. U nastavku je dat transkript njenog obraćanja.

Danka Veselin Perović: „Šta... Kovačeviću gotov si. Kunem ti se u sve moje živo i mrtvo. Kunem ti se bogom. Kovačeviću znam te iz pelena... (prim. aut. 1 bipovano)... sve živo i mrtvo. To ti se kunem. Jesi me čuo? Nećeš se smjet pojaviti ispred mene.“

Novinarski tekst (OFF): „Ovo su konkretni i jasni pokazatelji kako se i na koji način proslavlja antifašizam u pojedinim ekstremističkim grupama, vrijeđanjem vjere, nacije, porijekla, prijateljstva, psovka i izazivanjima. Nemile scene desile su se sinoć u Nikšiću. Danas već i regionalni mediji izvještavaju o tome, umjesto o proslavama i danu državnosti. I kao u dječjoj igri ko je počeo prvi glavno je pitanje dana. To će već utvrditi tužilaštvo. Naime, u Osnovom državnom tužilaštvu u Nikšiću, u toku je izviđaj povodom događaja od dana 13. jula u Nikšiću prilikom proslave dana državnosti. Tužilaštvo preduzima sve zakonom propisane mjere i radnje u cilju utvrđivanja da li su izvršena krivična djela za koja se goni po službenoj dužnosti i identifikaciji učinilaca, saopštila je Vjera Mićunović, državni tužilac i portparol. Povodom sinoćnjeg incidenta u Nikšiću predsjednik Opštine Nikšić, Marko Kovačević, kazao je da smo svjedoci da je lokalna samouprava željela mirno i lijepo večer uz prigodan koncert za sugrađane i goste tog grada, ali da su strukture koje su omele nastup umjetnika pretvorile taj grad u mjesto kojim se širi miris suzavca i u kom sinoć nije bilo sigurno boraviti. Ovim povodom reagovao je i predsjednik Nove srpske demokratije, Andrija Mandić.“

Ova tonska informacija prvo je pokrivena takođe objavom sa Facebook stranice, kako stoji u gornjem dijelu objave Lucky Alen Adrović, u vidu screenshot slike koja je objavljena preko čitavog ekrana. U objavi se navodi sljedeće: A tebe...(prim. aut. 2 zamagljena riječ)... jedna raspala ću da odrobijam! Drži me za riječ nesoj! Ispod te poruke se nalazi fotografija predsjednika Opštine Nikšić, Marka Kovačevića. Zatim se emituju snimci sa glavnog trga u Nikšiću gdje se mogu vidjeti okupljeni ljudi koji nose crnogorska državna obilježja i sukobljavaju se sa pripadnicima policije. Vidljiva je upotreba suzavca.

Zatim je emitovano saopštenje predsjednika Nove srpske demokratije, Andrije Mandića. Transkript njegovog obraćanja dat je preko čitavog ekrana, a takođe i u vidu tonske informacije.

Mandić: „Više od mjesec dana su trajale medijske i organizacione pripreme da se zapali vatra podjela i sukoba u Nikšiću. Srećom, nezvanim gostima koji su prošle godine organizovali barikade na Belvederu i Adžića krivini, taj naum nije prošao. Pošto im je plan propao, pojedinim ekstremistima je posebno kriv mladi gradonačelnik Nikšića Marko Kovačević. Pozivam ih da se saberu i dozovu pameti jer se Kovačević za kratko vrijeme pokazao kao jedan od najboljih predsjednika Opštine. On veoma pažljivo vodi računa o interesima građana ovog grada, a red i mir su osnovni uslov za ukupan napredak, ne samo ove sredine, nego i cijele Crne Gore. Da su policija i tužilaštvo procesuirali organizatore državnog udara s Cetinja i njihove snajperiste, iz septembra prošle godine, ove ružne scene u Nikšiću sigurno se ne bi dešavale. Zato, još jednom pozivamo tužilaštvo da radi svoj posao jer se jedino snagom pravne države na pravilan način mogu obuzdati ekstremi i narastajući antisrpski šovinizam.“

Novinarski tekst (OFF): „Socijalistička narodna partija pozvala je nadležne državne institucije da što prije identifikuju i procesuiraju vinovnike jučerašnjih incidenata i nemilih scena u Nikšiću. 'Imamo samo jednu zajedničku kuću u kojoj svi treba da živimo zajedno, da se poštujemo i uvažavamo kao prijatelji, braća i kumovi, što je viševjekovna tradicija Crne Gore', kažu između ostalog u saopštenju. Lider DEMOS-a, Miodrag Lekić kazao je da posle Božića sada i državni praznik postaje dan visokog bezbjednosnog rizika u Crnoj Gori što je vjerovatno poslednja faza raspadanja kolektivnog identiteta Crne Gore. Identiteta koji je trebalo graditi, a ne ugrađivati i to od manipulirano korumpiranih ignoranata, kaže Lekić. Reagovali su i u DPS-u, SDP-u, SD-u, Bošnjačkoj stranci. Ministar unutrašnjih poslova Filip Adžić kazao je da je Uprava policije juče spriječila sukob dvije ideološki suprotstavljene grupacije. Prilikom sprječavanja tog sukoba došlo je do povrede određenog broja policijskih službenika i građana, ali i jedne teže povrede službenika koji je sinoć operisan i koji se trenutno oporavlja.“

Tonska informacija takođe je pokrivena kadrovima na kojima se može vidjeti sukob policije i građana.

U nastavku je emitovana izjava ministra unutrašnjih poslova, Filipa Adžića.

Adžić: „Danas želim da pošaljem jasnu poruku da više niko, to je moje očekivanje, neće proći nekažnjeno, ko na bilo koji način ne bude postupao po naredjenju policijskog službenika, ko bude ometao policijskog službenika u vršenju njegove radnje i ko bude na bilo koji način ugrožavao policijskog službenika.“

Novinarski tekst (OFF): „Kako je uopšte došlo do incidenta? Ko ga je organizovao? Možda odgovor leži u pisanju podgoričke 'Borbe'. Dugogodišnji funkcioner ANB-a, Zoran Lazović sreo se sa Milom Đukanovićem, predsjednikom Crne Gore uoči dešavanja i incidenata u Nikšiću i to u zgradi predsjedništva, otkriva taj portal. Izgleda posle svega, piše 'Borba', da nije slučajno što je Nebojša Mrvaljević, brat od tetke Mila Đukanovića organizator skupa u Nikšiću. Piše da nema sumnje da je neformalni gospodar Crne Gore toliko siguran da neće biti procesuiran od strane... (nerazumljivo) da sada ulazi kod Đukanovića, bez najave, u sred bijela dana. Možda se incident ne bi ni dogodio da je pravovremeno sankcionisan govor mržnje prema Srbima. Svakako dosta posla za nezavisnog tužioca.“

Završetak ovog priloga takođe je sadržao pokrivalice na kojima se vide građani koji nose crnogorska državna obilježja i sukobljavaju se sa policijom.

Tokom emitovanja ovog sadržaja u donjem dijelu ekrana emitovana je grafička insertacija, bijela podloga na kojoj je crnim slovima bio ispisan sadržaj: Trinaestojulski incident u Nikšiću. Ispod toga, na narandžastoj podlozi, bijelim krupnim slovima sadržaj: Nasilje pod izgovorom antifašizma.

3. Članom 56 st. 4 Zakona i članom 8 Pravilnika propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da događaje moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni, mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv, te se mora podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima.
4. Član 12 st. 3 Pravilnika predviđa da kada se u programskim sadržajima iznose navodi o nepodobnim djelima ili nekompetentnosti ili ako sadrže negativne konotacije na račun bilo koje osobe ili organizacije, osobama čije se ime spominje pružice se prilika da učestvuju u programu ili da komentarišu date navode.

5. Polazeći od prava na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju medija, oni su slobodni da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise, kao i da u skladu sa svojom uređivačkom politikom, komentarišu pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu pri čemu moraju voditi računa o normama propisanim Zakonom i Pravilnikom.
6. Prilog predstavlja izvještaj emitera povodom sukoba dvije grupe građana u Nikšiću dana 13. jula 2022. godine, u kojem se izlažu reakcije različitih političkih subjekata na taj događaj, što bez dileme predstavlja pitanje od značaja za javnost.
7. Formulisanje priloga i izbor sadržaja koje će uvrstiti u izvještaj o događaju spada u uređivačku slobodu medija, koja se ne može narušavati. Ipak, prilikom sačinjavanja priloga, emiter je dužan da vodi računa o standardima koji se odnose na informativni program, koje je u obavezi da poštuje.
8. S tim u vezi, ukazujemo da je komentar autora priloga dozvoljen, ali mora biti odvojen od činjeničnog dijela izvještavanja. Sloboda izražavanja je široka i mora se poštovati, ali nije neograničena, već se u informativnom programu moraju ispuniti određeni standardi, kako bi program bio objektivan i nepristrasan. Zaključujući uvodni dio priloga, autor priloga je svoj stav predstavio kao činjenicu i svoje stanovište prikazao kao nešto što je nesporno utvrđeno (*„Naša ekipa danas je htjela da postavi premijeru pitanja da li je sukob s policijom bio u Nikšiću isplaniran u vrhu države, hoće li nalogodavci i počinioci snositi odgovornost i zašto je nekažnjiv govor protiv Srba. Ali premijer Abazović danas nije bio u prilici da odgovori.“*).
9. Uvažavajući pravo emitera i na komentar i na kritiku, ne može se opravdati iznošenje navoda *„Ovo su konkretni i jasni pokazatelji kako se i na koji način proslavlja antifašizam u pojedinim ekstremističkim grupama, vrijeđanjem vjere, nacije, porijekla, prijetnjama, psovka i izazivanjima“*, pri čemu struktura priloga opravdava narativ njegovog autora, jer se tokom priloga emituju izjave i video materijali koji pogoduju stavu koji je zauzeo autor priloga o govoru prema jednoj nacionalnoj zajednici. Formulisanjem priloga na ovaj način, uz izbor video materijala koji mu pogoduje, novinar je propustio da na profesionalan i odgovoran način objavi cjelovitu i nepristrasnu informaciju o temi priloga, a različiti pristupi i mišljenja nisu primjereno zastupljeni. Navedeno naročito kada se ima u vidu da je prilikom selekcije koje će reakcije političkih subjekata objaviti, emiter značajno veći prostor dao jednoj strani, dok je komentare koji nisu u duhu njegovog priloga samo usputno pomenuo. Lično uvjerenje autora priloga izjednačeno je sa činjenicama i predstavljeno kao realna slika, što čini suštinu priloga.
10. Izvještavanje o aktuelnoj temi je naročito problematično jer se činjenično izvještavanje objavljuje zajedno sa komentarima, pri čemu u više komentara, koji zvuče kao utvrđene činjenice, emiter tendenciozno ukazuje da sistem diskriminiše cijelu nacionalnu zajednicu (*„Možda se incident ne bi ni dogodio da je pravovremeno sankcionisan govor mržnje prema Srbima. Svakako dosta posla za nezavisnog tužioca“*).
11. Pored toga, emiter je uskratilo priliku licima koja se spominju u prilogu da učestvuju u programu i komentarišu navode o nepodobnim djelima ili negativne konotacije koje su iznesene na njihov račun. Polazeći od ozbiljnosti navoda u prilogu, ne može se naći opravdanje za iznošenje stavova iz priloga, a da se ne objavi stav bilo koga od lica koja se u prilogu pominju (*„Kako je uopšte došlo do incidenta? Ko ga je organizovao? Možda odgovor leži u pisanju podgoričke 'Borbe'. Dugogodišnji funkcioner ANB-a, Zoran Lazović sreo se sa Milom Đukanovićem, predsjednikom Crne Gore uoči dešavanja i incidenata u Nikšiću i to u zgradi predsjedništva, otkriva taj portal. Izgleda posle svega, piše 'Borba', da nije slučajno što je Nebojša Mrvaljević, brat od tetke Mila Đukanovića organizator skupa u Nikšiću. Piše da nema sumnje da je neformalni gospodar Crne Gore toliko siguran da neće biti procesuiran od strane... (nerazumljivo) da sada ulazi kod Đukanovića, bez najave, u sred bijela dana“*).
12. Bez obzira što je u pitanju prenošenje informacije koju je objavio drugi medij, navedeno ne oslobađa emitera obaveze da makar pokuša da stupi u kontakt sa licima na čiji račun je svjesno, prilikom kreiranja priloga, odlučio da iznese optužbe ove vrste, imajući u vidu pretpostavku nevinosti i činjenicu da takve tvrdnje možda nisu istinite. Zbog toga je očekivano

da emiter pribavi ili bar pokuša da pribavi komentar ovih lica, kao prozvanih lica u navodima emitovanim u ovom prilogu.

Saglasno navedenom, može se zaključiti da je emiter prekršio programske standarde, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-15 od 21.07.2011. godine emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da emiter objavljivanjem programskog sadržaja prekršio 56 stav 4 Zakona i člana 8 i 12 stav 3 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „Prva TV“ sa standardima definisanim u podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Privrednom društvu „AST“ d.o.o. iz Podgorice je naloženo i da, u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona, informaciju o izrečenoj mjeri upozorenja objavi u svom programu.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

DIREKTOR

Goran Vuković

Dostavljeno:

- Privredno društvo „AST“ d.o.o.
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Arhiva